

GENERAAL KAPITTEL 2018 BROEDERS VAN LIEFDE

OPENINGSTOESPRAAK

Beminde Medebroeders Kapitulanten,

“Wees radicaal in de profetie als gewijde mannen in de missie van de caritas”. Met dit thema werd het 23e generaal kapittel van de congregatie van de Broeders van Liefde samengeroepen. Het is met deze oproep dat we u allen welkom heten op ons kapittel.

Een kapittel is een belangrijk moment in het leven van een religieuze congregatie. Het is niet zomaar een algemene vergadering zoals we deze kennen bij andere verenigingen waar juridisch is vastgelegd dat ze tenminste jaarlijks een ledenvergadering houden.

Misschien zijn de drie belangrijke momenten van een kapittel wel vergelijkbaar met een algemene vergadering van een vereniging: er wordt achteruit gekeken en geëvalueerd, er worden verkiezingen gehouden wie de vereniging verder zal besturen en er wordt een strategie voor de toekomst uitgetekend. Maar daar eindigt de vergelijking ook mee.

Want het grote verschil met een algemene vergadering is de openheid en de werking van de Heilige Geest. Hij is diegene die een kapittel moet begeleiden, sturen, begeistern. Daarom ook hebben we deze morgen tijdens de eucharistieviering speciaal gebeden voor de komst van de Heilige Geest. En reeds verschillende maanden bidden alle broeders wereldwijd het gebed voor het welslagen van het generaal kapittel, waar de H. Drievuldigheid op een heel bijzondere wijze wordt aanroepen: de Vader om ons als profeten in de wereld te zenden, de Zoon om steeds in zijn Woord onze bron voor ons leven te vinden en de H. Geest om ons te inspireren om ons charisma van de caritas op een radicale wijze te beleven.

Wanneer we in de traphal de fotogalerij bekijken van de voorbije kapitels, dan zullen we vaststellen dat de nieuwe foto die zal genomen worden om deze galerij aan te vullen er anders zal uitzien dan de voorgaande. Er is inderdaad een omslag gebeurd die het leven van de congregatie op een bijzondere wijze tekent. Wanneer tot voorheen de internationalisering van de congregatie een groeiend fenomeen was, is deze nu totaal doorgebroken. En het is dan ook in deze nieuwe constellatie dat we kapittel zullen houden. Om het met de woorden van Paus Franciscus uit te drukken: met een grote dankbaarheid voor het verleden, met een grote openheid voor het heden en met een hoopvolle blik naar de toekomst toe die zich als nieuw aanbiedt.

Inderdaad, we moeten als congregatie dankbaar blijven voor alles wat onze broeders hebben gerealiseerd tijdens de voorbije 211 jaar. We moeten deze geschiedenis koesteren, te beginnen met onze geliefde Stichter en heel speciaal onze eerste broeders die met een quasi blind vertrouwen dit avontuur van de caritas hebben aangevangen. De Heilige Geest heeft ons via onze Stichter, de dienaar Gods Petrus Jozef Triest, een bijzonder charisma geschonken. We mogen ons gelukkig prijzen een stichter te hebben

XXIIIe
General Chapter
Generaal Kapittel
Chapitre Général

die ons heel wat heeft nagelaten qua geschriften en daden die meer dan een louter historische waarde hebben. Hij heeft aan de congregatie een richting gegeven die we trouw moeten bewaren, trouw weliswaar op een actieve en creatieve wijze. Gedurende de dertig jaar dat hij actief was in Gent, de periode dat onze congregatie is gesticht en ook haar originele vorm heeft ontvangen, heeft hij getoond hoe we fundamenteel open moeten blijven voor de vele vragen die op ons afkomen en ook hoe we ons leven moeten uitbouwen als godgewijden. Het ora et labora van Benedictus heeft Vader Triest een bijzondere vertaling gegeven vanuit zijn Vincentiaanse gevoeligheid en hij heeft daarmee zowel aan zijn zusters als aan zijn broeders een vernieuwde invulling gegeven van een contemplatief leven in de wereld. Hoe boeiend is het te bladeren in de geschiedenis van de congregatie om te zien hoe de broeders na onze stichter deze dynamiek van openheid voor de realiteit hebben verdergezet. Neen, ze hebben niet stilgezeten om het charisma van de caritas in steeds nieuwe vormen en in steeds veranderende situaties gestalte te geven. Akkoord, het bleef in lijn met de beginperiode dienstwerk in het onderwijs van het gewone volkskind met een specifieke aandacht voor de armsten, in de zorg voor geesteszieken en in de begeleiding van mensen met een handicap. Deze drie apostolaatsvelden bleven doorheen de tijd gepreferentieerde terreinen waar ons charisma van de caritas gestalte kon krijgen en blijven krijgen. Zorg voor jongeren die omwille van allerlei omstandigheden heel moeilijk toegang krijgen tot het onderwijs, zorg voor mensen met een geestesziekte die omwille van stigmatisering en marginalisering nog steeds niet aanvaard worden in de maatschappij en begeleiding van mensen met een handicap die zonder onze professionele hulp helemaal geen kansen zouden krijgen in de maatschappij blijven terreinen waar we als congregatie graag trouw aan blijven omdat op zoveel plaatsen deze noden nog steeds acuut aanwezig zijn. Dat blijft onze missie van de caritas, zonder ons af te sluiten voor nieuwe noden waarmee we geconfronteerd worden en waar we met de mogelijkheden waarover we beschikken proberen ook positieve antwoorden op te geven.

Open voor het heden, en dat als gewijde mannen. Het is opvallend hoe de Kerk ons vandaag oproept om onze roeping als godgewijden heel ernstig te nemen. Misschien is er in het verleden soms te veel en te uitsluitend gekeken naar wat we deden en werd er weinig gesproken over wat we zijn. Paus Franciscus heeft in een recente ontmoeting met religieuzen gesproken over de drie “P’s” van het religieuze leven: the prayer, the poor and the patience. Ik wil graag even stilstaan bij deze drie p’s van het godgewijde leven met de vraag om ze ook te laten meeklinken in ons kapittel.

De eerste “P” is deze van het **gebed**. Gebed, zegt Paus Franciscus, is altijd terugkeren naar onze eerste roeping, het is terugkeren naar Diegene die ons geroepen heeft om dicht bij Hem te leven. Terugkeren naar Hem die ons in de ogen heeft gekeken en die ons gezegd heeft: “Kom, verlaat alles en volg Mij”. We hebben allen veel achtergelaten: onze familie, onze loopbaan, onze eigen toekomstplannen. We hebben ons geplaatst in het project met de Heer. Wat is de plaats van het gebed in ons leven? Is het de dragende kracht van ons leven, de bron van ons spiritueel leven? Terecht leggen we heel veel aandacht aan dit aspect van ons leven in de vorming van onze jongeren, vanuit de vaste overtuiging dat gebed de enige bron is waarop ons leven als godgewijde kan groeien. De Paus is hier heel duidelijk. “Zonder gebed kunnen we geen godgewijden zijn. Misschien zullen we goede mensen zijn en goede christenen, actief in vele werken van de Kerk, maar de toewijding als godgewijde vraagt dat we ons voortdurend hernieuwen, en dat kan alleen maar in het dagelijkse gebed.” Het is wel treffend dat hij juist Moeder Teresa neemt als voorbeeld, Moeder Teresa die met haar charisma heel dicht bij het onze staat. “Moeder Tereza zocht de problemen op, ze was één en al zorg voor de armen, maar de twee uren gebed voor het Allerheiligste kon niemand haar afnemen”, vulde de Paus aan. We moeten ons durven afvragen hoe het gesteld is met ons gebedsleven en hoe we als

XXIIIe
General Chapter
Generaal Kapittel
Chapitre Général

congregatie meer aandacht kunnen besteden aan deze vitale long van ons godgewijde leven.

De tweede “P” is deze van de **armoede**. De Paus haalt hierbij zijn eigen stichter aan, de heilige Ignatius, die zei: “Armoede is de moeder, de muur die het godgewijde leven schraagt”. Zonder armoede is er geen vruchtbaarheid in het godgewijde leven. En de armoede is tevens als een muur die ons beschermt tegen de geest van de wereld. De kleine bekeringen tegen de armoede zijn kwetsuren in het lichaam van het godgewijde leven. Zonder armoede kunnen we nooit goed onderscheiden waar het echt op aankomt. “Verlaat alles en geef het aan de armen”, zegt de Heer tot de jongeman. En deze jongeman zijn we allen. Volgens de Paus zijn er drie gevaren die de ziel van het godgewijde leven doden en ons ongemerkt laten verglijden naar een wereldse gezindheid.

Het eerste gevaar is de gehechtheid aan het geld en de rijkdom. Het wordt dan een overbekommernis om te overleven, om reserves op te bouwen. Wordt dat de eerste bekommernis van ons godgewijd leven? Waar is nog de plaats voor de Voorzienigheid? De Paus nodigt ons uit om in ons eigen hart te kijken, in het hart van onze gemeenschappen en in het hart van de ganse congregatie. En tussen haakjes, we weten dat dit ook in onze congregatie een zeer actueel en gevoelig thema is dat we niet uit de weg mogen gaan.

Het tweede gevaar is deze wat de Paus noemt de ijdele glorie. Waar zijn we als congregatie echt mee bezig. Gaat het over macht, over het hebben van grote structuren, of over het echt dienen van de armen. Iedere broeder, gemeenschap, regio, provincie en de ganse congregatie moet zich inderdaad durven afvragen of we niet te veel met onze structuren bezig zijn, waarmee we iets kunnen betekenen in de wereld, terwijl we om de armen echt te dienen niet zoveel structuren nodig hebben. Is onze eerste bekommernis als broeder hoe we dienstbaar kunnen zijn aan de armen, de concrete armen in onze onmiddellijke omgeving? Het gaat voor alles om die geest van dienstbaarheid.

En het derde gevaar is volgens de Paus deze van de zelfvoldaanheid, van de hoogmoed. Hier worden we uitgenodigd in eigen hart te kijken en ons af te vragen of we echt de gezindheid van Jezus in ons dragen, de gezindheid van de zelfverloochening, van de kenosis. “Hij die bestond in goddelijke Majesteit, heeft zich niet willen vasthechten aan de gelijkheid met God. Hij heeft het bestaan van een slaaf op zich genomen. En als slaaf heeft Hij zich vernederd, tot de dood aan een kruis”. De zelfverloochening is de enige remedie tegen de grootste van alle ondeugden, de hoogmoed. En uit de hoogmoed komt de jaloezie, de afgunst en de arrogantie. De hoogmoed is de dood van iedere gemeenschap.

De derde “P” tenslotte is deze van het **geduld**. We moeten leren geduld te hebben als godgewijden en als congregatie. We weten allemaal dat dit geen gemakkelijke deugd is en vooral vandaag is het zeer moeilijk geworden geduld te oefenen, wanneer alles zo vlug gaat.

De Paus verwijst naar Jezus die veel geduld had in het verkondigen van zijn boodschap. Hij heeft veel geduld gehad met zijn apostelen. Hij is geduldig zijn lijden ingegaan. Ook wij moeten geduld hebben met mekaar. Geduld in het vinden van gemeenschappelijke oplossingen. Geduld met broeders die het moeilijk hebben of die moeilijk doen. Geduld als de roepingen uitblijven. We mogen hier het voorbeeld nemen van Abraham die reeds oud zijnde nog steeds geen opvolger had. De Heer zei hem: “Heb geduld, ge zult een zoon hebben”. We moeten daarom niet te vlug overgaan tot een ars moriendi, vanuit de overtuiging dat er toch geen roepingen meer zullen komen. De Paus geeft hierbij het veelzeggende voorbeeld van twee congregaties die zich in eenzelfde situatie bevonden, maar waarbij de ene de ars moriendi voorop stond, terwijl bij de andere de openheid

voor nieuw leven bewaard bleef. En de tweede overleefde inderdaad. Geduld hebben we ook nodig als we overrompeld worden door allerlei problemen, geduldig en gelovig blijven openstaan voor het wonder van de Voorzienigheid. Laten we ook geduld hebben tijdens dit kapittel, als de zaken niet zo vlug verlopen als we zouden wensen.

Laten we vanuit deze overweging die Paus Franciscus ons aanbood naar de toekomst kijken, en dit met hoop. Laat dit de grondtoon blijven van ons leven, van ons leven als godgewijde, van ons leven als congregatie en dus ook van dit kapittel. Daarom moeten we de ogen niet sluiten voor de realiteit, voor de problemen, en we worden niet gevraagd om kunstmatig optimistisch te zijn. Maar we mogen ons niet laten gaan in negativisme, maar integendeel blijven hopen, want dat is een goddelijke deugd naast het geloof en de liefde. De congregatie is meer dan een menselijke onderneming, het is een samenkomen rond de Heer. Hij moet onze oriëntatie blijven ook in moeilijke momenten en daarom moeten we blijven geloven in het wonder en daarvoor bidden. Het is een wonder hoe de congregatie ontstond, als het ware uit het niet. Het is een wonder hoe de congregatie steeds verder mocht groeien, en dit in soms heel moeilijke en menselijk gesproken uitzichtloze situaties. Het zal een wonder blijven om ook in de toekomst als congregatie radicaal te blijven, als gewijde mannen in de missie van de caritas.

Beminde Medebroeders, laten we in deze geest dit kapittel starten en het vertrouwd in Gods handen leggen. En we herhalen wat we de voorbije maanden hebben gebeden: Vader, Zoon en H. Geest, zegen dit kapittel, dat het voor allen een tijd van genade, een tijd van vernieuwing, een gezegende tijd mag worden.

Hiermee verklaren we ons 23e generaal kapittel van de congregatie van de Broeders van Liefde voor geopend.

Rome, 2 juli 2018

Br. René Stockman

Generale overste

XXIIIe
General Chapter
Generaal Kapittel
Chapitre Général

